

**Najvyšší súd
Slovenskej republiky**

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **M. K.** bývajúceho v K., proti povinnej **V. K. s.r.o.**, so sídlom v N., IČO X., **o vymoženie 829,78 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp.zn. 11 Er 947/2007 a u súdnej exekútorky JUDr. A. D., Exekútorský úrad B., pod číslom EX 231/07, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 18. februára 2010, sp.zn. 16 CoE 13/2010 a uzneseniu Okresného súdu Zvolen z 5. októbra 2009 č.k. 11 Er 947/2007-13, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 18. februára 2010, sp.zn. 16 CoE 13/2010 a uznesenie Okresného súdu Zvolen z 5. októbra 2009 č.k. 11 Er 947/2007-13 **z r u š u j e** a vec vracia Okresnému súdu Zvolen na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Zvolen uznesením z 5. októbra 2009 č.k. 11 Er 947/2007-13 zamietol žiadosť súdnej exekútorky o zastavenie exekúcie a rozhodnutie o náhrade trov exekúcie. Prihliadal na to, že v predmetnej exekučnej veci Okresný súd Zvolen vydal 28. marca 2007 súdnemu exekútorovi JUDr. M. T. poverenie na vykonanie exekúcie č. 5611013270. Dňa 21. septembra 2009 nástupkyňa súdneho exekútora JUDr. M. T., súdna exekútorka JUDr. A. D. (ďalej len „súdna exekútorka“) doručila okresnému súdu podnet na zastavenie exekúcie z dôvodu, že povinný zanikol výmazom z Obchodného registra 16. apríla 2009. Zároveň navrhla, aby súd v uznesení o zastavení exekúcie uložil oprávnenému povinnosť uhradiť trovy exekúcie. Z pripojeného výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Nitra, vyplýva, že

povinný V. K. s.r.o. bol z Obchodného registra Okresného súdu v Nitre, odd. Sro, vl. č. 19969/N vymazaný ku dňu 16. apríla 2009 na základe uznesenia Okresného súdu v Nitre z 22. decembra 2008 č. k. 32K 29/2008-155, ktorým bolo konkurzné konanie zastavené pre nedostatok majetku spoločnosti. Okresný súd žiadosť o zastavenie exekúcie zamietol a rovnako zamietol i návrh na rozhodnutie o trovách konania. Rozhodnutie o žiadosti na zastavenie exekučného konania odôvodnil ustanovením § 48 vety prvej zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v platnom znení (ďalej „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“), podľa ktorého „Na majetok podliehajúci konkurzu nemožno počas konkurzu začať konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie; už začaté konania o výkon rozhodnutia alebo exekučné konania sa vyhlásením konkurzu zastavujú“ vyslovil právny názor, že predmetné exekučné konanie bolo zastavené zo zákona (ex lége) vstupom povinného do konkurzu bez toho, aby o tom exekučný súd vydával osobitné uznesenie o zastavení exekúcie. Pri rozhodovaní o náhrade trov exekúcie vychádzal z § 200 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov, podľa ktorého „Ak súd rozhodne o zastavení exekúcie, rozhodne aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie.“ Návrh na náhradu trov konania zamietol s odôvodnením, že ak exekučný súd nerozhoduje o zastavení exekúcie neprislúcha mu rozhodovať ani o náhrade trov exekúcie. Dodal, že ak by aj rozhodoval o povinnosti nahradiť trovy exekúcie, nemohol by na ich náhradu zaviazat' oprávneného, lebo tento nezavinil zastavenie exekúcie – vstup povinného do konkurzu. Poukázal na právny názor vyslovený v uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. III ÚS 4312/08-16 zo 16. decembra 2008 v ktorom sa (m.i.) uvádza, že vyhlásením konkurzu, už nemá exekútor možnosť uspokojiť si pohľadávku v exekučnom konaní. Jeho pohľadávka nadobúda charakter pohľadávky konkurznej, ktorú musí exekútor prihlásiť do konkurzu.

Na odvolanie súdnej exekútorke Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 18. februára 2010 sp.zn. 16 CoE 13/2010 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne právne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. V odôvodnení uviedol, že exekučné konanie začalo 13. marca 2007, poverenie na vykonanie exekúcie bolo súdnemu exekútorovi vydané 28. marca 2007, v priebehu exekúcie bol na majetok povinného vyhlásený konkurz. Vyhlásením konkurzu zo zákona sa zastavujú exekučné konania, ktoré sa začali pred jeho vyhlásením (§ 48 zákon o konkurze a reštrukturalizácii). Je preto vylúčené, aby o exekúcii zastavenej zo zákona rozhodoval súd na návrh súdnej exekútorke opakovane. Dospel k záveru, že v predmetnej veci sa nejdená o prípad, kedy by bolo možné na náhradu trov

exekúcie zaviazať oprávneného v zmysle § 203 ods. 1,2 Exekučného poriadku, t.j. že oprávnený zavinil zastavenie exekúcie alebo že bola exekúcia zastavená z dôvodu nemajetnosti povinného. Vyhlásením konkurzu exekútor nemá možnosť uspokojiť si svoju pohľadávku v exekučnom konaní podľa § 200 ods. 2 Exekučného poriadku, táto sa stáva konkurznou pohľadávkou, ktorá sa musí prihlásiť do konkurzu.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky na základe podnetu súdnej exekútorky podal proti uzneseniu odvolacieho súdu v spojení s uznesením súdu prvého stupňa mimoriadne dovolanie. Navrhol obe rozhodnutia v celom rozsahu zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie z dôvodu, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§234 f ods. 1 písm. b/ a c/ O.s.p.). Z výpisu z obchodného registra (č.1. 12 spisu) vyplýva, že uznesením Okresného súdu Nitra z 22. decembra 2008, ktoré nadobudlo právoplatnosť 15. januára 2009, bolo konkurzné konanie zastavené pre nedostatok majetku spoločnosti obchodná spoločnosť V. K. s. r. o. so sídlom N., IČO X., ktorá bola dňom 16. apríla 2009 vymazaná z obchodného registra Okresného súdu Nitra, odd. Sro, vl. č. 19969/N. Uvedenú skutočnosť konštatujú v odôvodnení svojich rozhodnutí Okresný súd Zvolen aj Krajský súd v Nitre. Ani jeden z nich však nevyvodil z tohto skutkového stavu relevantné právne závery. Po podaní návrhu na začatie konkurzného konania, ak súd zistí, či sú splnené všetky podmienky konania, či návrh má ustanovené náležitosti, rozhodne uznesením o začatí konania, ktoré súd zašle na zverejnenie do Obchodného vestníka najneskôr nasledujúci pracovný deň po jeho vydaní. Konkurzné konanie začína zverejnením uznesenia o začatí konania v Obchodnom vestníku. Podmienkou pre vyhlásenie konkurzu je okrem existencie úpadku a plurality veriteľov aj existencia majetku, ktorý je potrebný na úhradu nákladov konkurzu. Splnenie tejto podmienky pre vyhlásenie konkurzu je súd povinný zisťovať pred vyhlásením konkurzu. Ak súd zistí, že dlžník nemá dostatok majetku na úhradu nákladov konkurzu, konkurzné konanie zastaví (§ 20 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii). V konkurznom konaní sa so začatím aj zastavením konkurzného konania spájajú procesné a hmotnoprávne účinky. Jedným z procesných účinkov začatia konkurzu je, že začaté konania o výkon rozhodnutia alebo exekučné konania sa prerušujú ex lege (§ 14 ods. 5 písm. b/ zákona o konkurze a reštrukturalizácii). O prerušení konania súd nevydáva žiadne rozhodnutie. Ak súd zastaví konkurzné konanie pre nedostatok majetku, účinky začatia konkurzného konania zanikajú zverejnením oznamu o nadobudnutí právoplatnosti uznesenia o zastavení konkurzného konania pre nedostatok majetku v Obchodnom vestníku (§ 20 ods. 5

zákona o konkurze a reštrukturalizácii). Za daného skutkového a právneho stavu bolo povinnosťou exekučného súdu po doručení podnetu súdneho exekútora o zastavenie exekúcie v exekučnom konaní pokračovať, zistiť dátum zverejnenia oznamu o nadobudnutí právoplatnosti uznesenia o zastavení konkurzného konania pre nedostatok majetku v Obchodnom vestníku, po zistení tejto skutočnosti exekučné konanie zastaviť a rozhodnúť o trovách exekúcie. V dôsledku toho, že exekučný súd takto nepostupoval, považoval exekúciu za zastavenú ex lege v zmysle účinkov § 48 prvá veta zákona o konkurze a reštrukturalizácii, nezistil riadne skutočnosti rozhodujúce pre správne posúdenie veci a preto vec nesprávne právne posúdil. Rovnakého pochybenia sa dopustil aj odvolací súd, ktorý uvedený nedostatok neodstránil a rozhodnutie prvostupňového súdu ako vecne správne potvrdil.

Oprávnený a súdna exekútorka sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas (§ 243g O.s.p.) generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako boli v mimoriadnom dovolaní označené, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

1. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané

v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na posúdenie dovolacích dôvodov uvedených výslovne v mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky, ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide vždy vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Vady uvedené v § 237 O.s.p. neboli generálnym prokurátorom tvrdené a ich existencia v konaní o mimoriadnom dovolaní nevyšla najavo.

2. So zreteľom na zákonnú povinnosť (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.), skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie súdu nebolo vydané v konaní postihnutom tzv. inou vadou konania, ale i na obsah mimoriadneho dovolania, zaoberal sa Najvyšší súd Slovenskej republiky aj otázkou, či konanie v danej veci nie je postihnuté procesnou vadou takejto povahy. Inou vadou konania (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.) je procesná vada, ktorá (na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p.) nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní a dôsledkom je vecná nesprávnosť rozhodnutia.

V mimoriadnom dovolaní sa uvádza, že konanie v danej veci má byť postihnuté práve takouto vadou, jej existencia sa vyvodzuje z toho, že súdy neprihliadali na nimi nepochybne zistenú a preukázanú rozhodnú skutočnosť v konaní a to, že konkurzné konanie bolo *zastavené pre nemajetnosť* obchodnej spoločnosti V. K. s.r.o., v dôsledku čoho došlo 16. apríla 2009 *k jej výmazu z obchodného registra*.

O vadu konania, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, sa pri zisťovaní skutkového stavu, ktorý v podstatnej časti nemá oporu vo vykonanom dokazovaní považuje tiež prípad, ak v rozpore s § 120 O.s.p. neboli vôbec zisťované okolnosti rozhodné pre

správne posúdenie veci, i keď tieto boli tvrdené a k ich preukázaniu boli navrhované dôkazy, alebo hoci rozhodné okolnosti pre posúdenie veci tvrdené neboli, avšak mali byť zisťované ako skutkový podklad pre posúdenie skutočností, ktoré je súd povinný zisťovať z úradnej povinnosti (§ 120 ods. 1 O.s.p.).

Súdy oboch stupňov zamietli podnet súdnej exekútorky, ktorým navrhla exekúciu zastaviť a priznať jej náhradu trov exekúcie z dôvodu právnych účinkov vyplývajúcich z ustanovenia § 48 zákona o konkurze a reštrukturalizácii spojených s *vyhlásením konkurzu* na majetok povinného.

Podľa ustanovenia § 58 ods. 1 Exekučného poriadku, exekúciu zastaví súd na návrh alebo aj bez návrhu. Zákon v jednotlivých prípadoch stanovuje, v ktorých exekučný súd exekúciu zastaví aj bez návrhu (*ex officio*). V uvedených súvislostiach treba uviesť, že súdna exekútorka ako účastníčka exekučného konania (pokiaľ ide o náhradu trov exekúcie), je procesne oprávnená domáhať sa rozhodnutia súdu o trovách exekúcie aj v prípade zastavenia exekučného konania *ex lege* (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 104/2008).

Z obsahu spisu (z výpisu z obchodného registra povinného) vyplýva, že konkurzné konanie na majetok povinného bolo zastavené pre nedostatok majetku, čo bolo dôvodom na výmaz povinného z obchodného registra. Súdy rozhodujúce o podnete súdnej exekútorky bližšie neuvádzajú z akých okolností zistili, že na majetok povinného bol vyhlásený konkurz. Vyhláseniu konkurzu predchádza začatie konkurzného konania o ktorom súd rozhoduje uznesením. Právne účinky spojené so začatím konkurzného konania (pozri napr. § 14 ods. 4 až 6 zákona o konkurze a reštrukturalizácii) je potrebné odlišovať od právnych účinkov spojených s vyhlásením konkurzu (pozri napr. § 44 - § 56 zákona o konkurze a reštrukturalizácii).

Začatie konkurzného konania má také účinky, že na majetok patriaci dlžníkovi nemožno začať konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie; už začaté konania o výkon rozhodnutia alebo exekučné konania sa *prerušujú* (§ 14 ods. 5 písm. b/ zákona o konkurze a reštrukturalizácii).

Ak súd zastaví konkurzné konanie pre nedostatok majetku, účinky začatia konkurzného konania zanikajú až zverejnením oznamu o nadobudnutí právoplatnosti uznesenia o zastavení konkurzného konania pre nedostatok majetku v Obchodnom vestníku (§ 20 ods. 5 zákona o konkurze a reštrukturalizácii).

Vyhlásením konkurzu sa začína konkurz. Konkurz sa považuje za vyhlásený zverejnením uznesenia o vyhlásení konkurzu v Obchodnom vestníku. Vyhlásením konkurzu sa dlžník stáva úpadcom (§ 23 zákona o konkurze a reštrukturalizácii).

Zastavením konkurzného konania pre nedostatok majetku obchodnej spoločnosti (povinného v tomto exekučnom konaní) pominuli právne účinky spojené s jeho začatím. Povinný 16. apríla 2009 zanikol výmazom z obchodného registra bez právneho nástupcu. V exekučnom konaní nebola preukázaná rozhodná právna skutočnosť z ktorej vychádzali súdy pri rozhodovaní a to, že zákonom prezumovaným spôsobom došlo k vyhláseniu konkurzu na majetok povinného.

Vychádzajúc z uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že súdy nezistovali rozhodné právne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali ich rozhodné právne závery o zastavení exekučného konania zo zákona (ex lege) a povinnosti (ne)rozhodovať o trovách exekúcie, konanie preto zaťažili vadou v zmysle § 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p. Generálny prokurátor Slovenskej republiky dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p. Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie odvolacieho súdu i rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2,3 O.s.p.).

V súlade s praxou rozhodovania v konaní o dovolaní sa dovolací súd v predmetnom konaní o mimoriadnom dovolaní obmedzil len na konštatovanie, že došlo k procesnej vade v zmysle § 243f písm. b/ O.s.p., v dôsledku čoho už nemal právnu možnosť skúmať, či mimoriadnym dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvého stupňa spočíva na (ne)správnom právnom posúdení veci (§ 243f písm. c/ O.s.p.).

Posúdeniu preto nepodrobil správnosť riešenia otázky zastavenia exekučného konania ani rozhodovania o trovách exekúcie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 17 . augusta 2011

JUDr. Daniela Š v e c o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť:
Hrčková Marta